

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
Кафедра політології і державного управління

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декаан факультету суспільних наук
Остапець Ю. О./
«28» травня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПОЛІТИЧНИЙ АНАЛІЗ І ПРОГНОЗУВАННЯ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	052 Політологія
Освітня програма	Політологія
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова навчання	Українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Політичний аналіз і прогнозування» для здобувачів вищої освіти галузі знань **05 Соціальні та поведінкові науки** спеціальності **052 Політологія** освітньої програми «Політологія».

Розробник: Кічера Н.М., кандидат політичних наук, доцент кафедри політології і державного управління

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні

кафедри політології і державного управління

протокол № 10 від «27» червня 2024 р.

Завідувач кафедри Ключкович А.Ю.

Схвалено науково-методичною комісією **факультету суспільних наук**

протокол № 8 від «27» червня 2024 р.

Голова науково-методичної комісії Попадич О.О.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	3-й	4-й
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: 3,5 аудиторних – 60 самостійної роботи студента – 60	5-й	8-й
	Лекції:	
	34	12
	Практичні (семінарські):	
	26	6
Вид підсумкового контролю: іспит	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	60	102

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Політичний аналіз і прогнозування» є ознайомлення студентів з особливостями аналізу, оцінки та прогнозування політичних процесів, явищ та інститутів, аналітики загалом; значенням аналітики та прогнозування у сфері політики та прийнятті політичних рішень; засвоєння базових релевантних категорій та інструментарію.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

1) інтегральної компетентності:

- здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій і методів політичної науки;

2) загальних компетентностей:

- знання предметної області та розуміння професійної діяльності **(ЗК-1)**.
- здатність бути критичним і самокритичним **(ЗК-3)**;
- здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології **(ЗК-5)**;
- здатність працювати у міжнародному контексті **(ЗК-8)**.

3) спеціальних компетентностей:

- здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки **(СК-1)**;
- здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах **(СК-3)**;
- здатність застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності **(СК-4)**;
- здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування **(СК-5)**;
- здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні **(СК-6)**;
- здатність конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу **(СК-8)**;
- здатність аналізувати проблеми у сфері національної безпеки, здійснювати моніторинг соціально-політичної стабільності у прикордонних регіонах **(СК-10)**.

Крім того, вивчення даної нормативної навчальної дисципліни дозволить здобувачу вищої освіти у подальшому вміти формувати емпіричну базу дослідження, зокрема політичного аналізу, здійснювати обробку та аналіз даних, формулювати висновки та рекомендації тощо.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Політичний аналіз і прогнозування» є опанування таких освітніх компонент (ОК) освітньої програми (ОП):

- ОК 09 Вступ до спеціальності
- ОК 31 Методологія політичних досліджень
- ОК 29 Математично-статистичні методи аналізу
- ОК 11 Загальна теорія політики

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Політологія», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності	ПРН-1
Вміти критично мислити у сфері професійної діяльності	ПРН-3
Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності	ПРН-5
Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки	ПРН-8
Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах	ПРН-10
Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування	ПРН-12
Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні	ПРН-13
Застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності	ПРН-14
Конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу	ПРН-15
Знати теоретичні, методологічні і практичні аспекти здійснення аналізу соціально-політичної стабільності у прикордонних регіонах	ПРН-17

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Політичний аналіз і прогнозування»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Знати основні категорії, теорії, концепції, методи, інструментарій, які використовуються в політології загалом, політичній аналітиці зокрема	ПРН-1
Вміти застосовувати набуті знання для критичного аналізу політичних інститутів, явищ і процесів	ПРН-3
Застосовувати відповідні інформаційні та комунікаційні технології для збору, обробки та аналізу інформації та емпіричних даних для здійснення якісного політичного аналізу, розробки прогнозів та рекомендацій	ПРН-5
Володіти та фахово застосовувати основні поняття та категорії політичної аналітики, методи збору інформації, зберігання інформаційного масиву, аналітичного вивчення, інтерпретації та оцінки даних, володіти статистичними методами, методами аналізу документів тощо	ПРН-8
Вміти використовувати зазначений аналітичний інструментарій для інтерпретацій та оцінки даних щодо політичних явищ та процесів у різноманітних контекстах – від історичної ретроспективи, до сучасних режимних, соціальних, культурних умов	ПРН-10
Застосовувати інструментарій політичного аналізу та прогнозування щодо вивчення, оцінки та моделювання взаємодії політичних акторів та інститутів, влади та урядування, функціонування політичних систем та режимів, політичної поведінки тощо	ПРН-12

Застосовувати категорії, методологію та інструментарій політичного аналізу та прогнозування щодо оцінки публічної політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівнях	ПРН-13
Вміти поєднувати можливості політичного аналізу, прогнозування, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у сфері професійної діяльності політичного аналітика	ПРН-14
Готувати аналітичні документи, рекомендації, формулювати, обирати, приймати, оцінювати ефективність та доречність того чи іншого рішення у різних сферах не лише реалізації політики, але і здійснення наукових досліджень у сфері політичного аналізу	ПРН-15
Правильно застосувати різноманітні аналітичні інструменти у сфері експертної оцінки та розробки рекомендацій щодо забезпечення соціально-політичної стабільності у прикордонних регіонах	ПРН-17

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- іспит;
- письмове тестування;
- аналітичне есе;
- презентації результатів виконаної індивідуальної роботи студента.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: виступи на семінарських заняттях, написання аналітичних робіт, письмове тестування.

Форма модульного контролю: письмова контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: усний іспит.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота							Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	50	100
6	7	8	8	7	7	7		

T1, T2 ... – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота							Модульна контрольна робота	Сума
T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	50	100
8	8	7	7	7	7	6		

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	6	30	7	30
Письмове тестування при тематичному оцінюванні			1	10
Презентація	1	10	1	10
Есе	1	10		
Модульна контрольна робота		50		50
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота складається з трьох видів завдань, різних рівнів складності.

Перший рівень – це завдання тестового характеру, покликані оцінити загальний рівень засвоєння знань студентами з дисципліни відповідно до тематичного блоку, який був розкритий на лекційних заняттях і обговорювався на семінарських заняттях. Перший рівень завдань модульної контрольної роботи максимально може бути оцінений у 10 балів.

Друге завдання понятійно-категоріального характеру, має на меті оцінити розуміння загальнотеоретичних основ з проблематики політичного аналізу та прогнозування, зокрема релевантних понять та категорій. Другий рівень завдань модульної контрольної роботи максимально може бути оцінений у 10 балів.

Третій рівень завдань модульної контрольної роботи складається з двох запитань описово-аналітичного характеру, які покликані оцінити розуміння студентами процесів політичного аналізу та прогнозування, а також відповідних інструментів, методів, методології. Залежно від послідовності викладу, обґрунтованості та орієнтуванні у тематичному матеріалі кожне запитання може бути оцінене у 15 балів.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Відповідно до *«Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті»* (затверджено Наказом Ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р.), знання студентів оцінюється як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує студент, який:

- всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи;

оцінку «добре» (82-89 балів, В) – заслуговує студент, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;

– має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування

– проблем професійного спрямування;

– під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, C) заслуговує студент, який:

– в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;

– вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;

– опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує студент, який:

– знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;

– виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;

– ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;

– допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення;

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує студент, який:

– володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер;

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється студенту, який:

– виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань;

оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється студенту заочної форми навчання, який:

– володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;

– допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;

– не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи студента протягом семестру.

Таблиця відповідності оцінок за різними шкалами

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		диференційована	недиференційована
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Тема 1. Становлення політичного аналізу та прогнозування у науці та практиці управління

Передумови становлення політичного аналізу. Анкетування, статистика у процесах становлення політичного аналізу. Дж. Сінклер, Ф. Ле Плей, Г. Мейх'ю, Ч. Буту, Л. Ловел. Поширення практики використання статистичних та емпіричних даних у формуванні урядової політики.

Професіоналізація політичного аналізу. Становлення політичного аналізу та прогнозування як окремої сфери науки. П. Абурден, Т. Адорно, Р. Арон, Д. Белл, З. Бжезинський, А.Вілдавські, Д. Веймер, А. Вайнінг, Р. Даль, М. Гайдеггер, Д. Істон, Г. Ласуелл, Л. Мемфорд, Дж. Нейсбіт. Перші мозкові центри.

Можливості політичного аналізу та прогнозування у політичних курсах ХХ століття, зокрема у розробці економічної та оборонної політики держав. Професійна політична орієнтація у соціальних дисциплінах. Політична наука та її можливості у вивченні державного управління. Сучасне розуміння сутності політичного аналізу. Політичний аналіз та прогнозування як галузь наукового знання та професійної діяльності.

Еволюція прогностичного потенціалу політичної науки. Специфіка політичного прогнозування.

Передумови становлення та особливості функціонування політичного аналізу та прогнозування в Україні.

Тема 2. Поняття та основні різновиди політичного аналізу і прогнозування. Політична аналітика

Сутність понять «політичного аналізу» та «політичного прогнозування», релевантні категорії. Способи використання терміну «аналіз політики». Political science. Politics. Policy. Polity. Взаємозв'язок politics і policy. Суспільна політика. Державна політика. Аналіз. Policy study. Political analysis і policy analysis. Policy making. Political management.

Субдисциплінарна матриця політичної науки та політичний аналіз. Політичний аналіз й політичне прогнозування, як пошук шляхів оптимальної реалізації інтересів суб'єктів політичної дії. Три форми практики політичного аналізу – ситуаційна, стратегічна та ціннісна. Стратегічний аналіз і прогнозування.

Політична аналітика. Предмет політичної аналітики, компоненти аналітики (функціональний, галузевий, особистий). Визначення політичної аналітики та політичних консультацій. Зв'язок політичної аналітики з іншими дисциплінами – історією, політологією, соціальною психологією, етнічною психологією, економікою, географією. Циклічність процесу аналізу. Прогноз. Рекомендації та консультації. Суб'єкти та об'єкти політичної аналітики. Функції політичної аналітики. Принципи політичної аналітики. Політичні аналітики та політичні експерти.

Тема 3. Методологічні підходи у політичному аналізі та прогнозуванні

Основні принципи політичного аналізу і прогнозування. Діалектичний підхід у політичному аналізі і прогнозуванні. Безперервний політичний розвиток та принцип історизму. Незворотність, спрямованість, закономірність. Перенесення законів, тенденцій, існуючих у теперішньому, за його межі та відтвориння ще не існуючої моделі майбутнього. Роль історичного методу у виявленні значущих історичних фактів і стадій функціонування політичних об'єктів, розкритті логіки і закономірностей їх розвитку.

Синергетичний підхід у політичному аналізі та прогнозуванні, його роль. Системний підхід у політичному аналізі та прогнозі. Суспільство як сукупність масштабних елементів (підсистем), окремих позицій, займаних індивідами, ролей і функцій.

Порівняльний підхід у політичному аналізі та прогнозуванні. Зіставлення за відповідними критеріями політичних інститутів, форм і методів діяльності партій, державних органів та громадських організацій, особливостей політичної культури тощо.

Можливості інституціонального підходу в політичному аналізі та прогнозі. Вивчення політичних інститутів, формально-правових аспектів державного управління, їх практичної реалізації.

Формаційний, або цивілізаційний підходи до пізнання соціально-політичної реальності.

Психологічний підхід у політичному аналізі та прогнозі. Спостереження за поведінкою індивідів у політиці та прогнозування їхніх дій у майбутньому. Політична поведінка на індивідуальному і соціальному рівнях (у групах, соціальних інститутах) та пов'язані з нею аспекти політичного процесу: голосування на виборах; участь в інших формах політичної активності (у тому числі демонстрації, страйки), лідерство; діяльність груп інтересів, політичних партій, суб'єктів міжнародних відносин.

Статистичний підхід політичного аналізу. Кореляційний та множинний аналіз. Паралельне застосування підходів у практиці політичного аналізу та прогнозування.

Тема 4. Основні методи у політичному аналізі

Специфіка методів у політичному аналізі та прогнозуванні. Загальнонаукові методи та апарат логіки у політичному аналізі та прогнозуванні. Статистичні дослідження, пошук та накопичення даних. Дисперсійний аналіз. Кластер-аналіз. Факторний аналіз.

Аналіз та дослідження документів. Контент-аналіз. 17 цілей контент-аналізу за Б. Берельсоном. Івент-аналіз. Інформаційна база івент-аналізу. Аналіз політичних ситуацій. SWOT-аналіз.

Метод експертних оцінок. Індивідуальні та колективні методи експертної оцінки.

Тема 5. Інформація та інформаційне забезпечення політичного аналізу та прогнозування. Критерії оцінки інформації

Класифікація політичної інформації. Первинна інформація. Вивідна інформація. Відкрита інформація. Таємна інформація. «Сіра література». «Біла» література (книги та журнали, що мають ISSN або ISBN). «Ефемерна» інформація.

Джерела аналітичної інформації. Телебачення. Газети. Журнали. Інші друковані матеріали. Радіо. Інтернет. Вербальні та невербальні канал. Чутки. Виявлення дезінформації. Мета дезінформаційної діяльності.

Збір інформації. Моніторинг інформації. Формування мети моніторингу та визначення джерел інформації. Класифікація джерел інформації за критеріями. Критерій відкритості. Критерій доступності та професійності. Критерій об'єктивності. Критерій часу. Критерій географічного простору.

Поняття, види, та режими моніторингу інформації. Режими моніторингу: фокусний, пакетний. Види моніторингу: контроль проблематики; тотальний контроль. Формування вибірки інформації. Репрезентативна та нерепрезентативна вибірки.

Своєчасність надходження інформації. Повнота інформації. Достовірність інформації.

Тема 6. Суб'єкт-об'єктне поле політичного аналізу та прогнозування

Виконавці політичного аналізу та прогнозування. Політичні експерти. Одноосібні та групові виконавці політичного аналізу. Державні, недержавні, змішані виконавці політичного аналізу. Постійні та тимчасові експерти. Загальнополітичні, галузеві; регіональні, загальнодержавні, міжнародні продуценти політичного аналізу. Політичні спікери. Політичні оглядачі. Політичні консультанти. Аналітичні центри та типи їх класифікацій.

Споживачі політичного аналізу та прогнозування. Безпосередні споживачі. Опосередковані споживачі.

Політичні події та ситуації як об'єкти аналізу. Проблемно-тематична верифікація об'єктів політичного аналізу: електоральні ситуації, партійна діяльність, зовнішня політика, соціальна напруженість тощо.

Тема 7. Політичний аналіз та прогнозування у процесах розробки та прийняття управлінських рішень

Історія дослідження процесу прийняття та реалізації рішень. Формування наукових підходів та концепцій прийняття політичних рішень впродовж ХХ століття.

Державно-політичні рішення: сутність та функції. Основні підходи до визначення процесу прийняття рішень. Нормативний, поведінковий підхід до прийняття політичних рішень.

Класичні моделі процесу прийняття рішень. Описовий (дескриптивний) та нормативний (прескриптивний) підходи до проблеми прийняття державно-політичних рішень. Моделі політико-управлінського циклу. Фази політико-управлінського циклу. Етапи процесу прийняття рішень.

Основні фази політико-управлінського циклу прийняття рішень. Технологія підготовки, прийняття, і реалізації політичного рішення: 1) постановка або виявлення соціальної проблеми, що потребує вирішення; 2) формулювання можливих альтернатив рішення проблеми; 3) обговорення, або порівняльний аналіз, наявних альтернативних рішення; 4) ухвалення рішення, тобто вибір оптимальної альтернативи в якості плану дій; 5) впровадження рішення та аналіз результатів його реалізації.

Особливості прийняття рішень в сфері державної політики. Принципи покращення механізму розробки та ухвалення рішень у сфері політики: точне і правильне визначення проблеми, її суть, причини і чинники, які викликали її появу; аналіз необхідності державних рішень; розробка стратегії і методів планування; вибір оптимальних засобів, інструментів і пріоритетів дій державних органів влади; розробка правової основи для державної політики і рішень; визначення рівня і чисельності органів державної влади, відповідальних за реалізацію державної політики, механізм узгодження їх дій; забезпечення прозорості розподілу державних ресурсів для суспільства; розвиток системи координації і консультування між державними структурами і органами, а також наявність механізмів досягнення згоди і єдності по питаннях державної політики між різними політичними силами і соціальними групами, механізм вирішення конфліктів; вивчення співвідношення результатів і витрат і їх оцінка за кожним альтернативним проектом або рішенням, включаючи оцінку наслідків.

Чинники, що впливають на прийняття рішення.

Специфіка прийняття урядових рішень. Адміністративні рішення.

Механізми підготовки, прийняття та реалізації зовнішньополітичних рішень. Міжнародні недержавні організації та експертно-аналітичні структури у прийнятті зовнішньополітичних рішень.

Модуль 2

Тема 8. Прогностичний аналіз, прогностична діяльність та політичний прогноз: сутність, принципи, класифікація

Сутність політичного прогнозування. Принципи політичного прогнозування. Принцип безперервності. Принцип комплексності. Принцип системності. Принцип співмірності. Принцип прогнозованості завдань та ресурсів. Принцип альтернативності. Принцип наявності зворотного зв'язку. Синергетичний принцип. Принцип верифікації. Гносеологічні особливості прогнозованої діяльності.

Сценаріїв розвитку події у прогнозі (оптимістичний сценарій; песимістичний сценарій; найбільш вірогідний сценарій).

Класифікація прогнозів. Класифікація за підставами (величини попередження). Класифікація за рівнем явища, що прогнозується. Межі прогнозування подій в політиці. Класифікація політичних прогнозів за часом (короткострокові, середньострокові, довгострокові). Специфіка прогнозування кадрових переміщень та виборів.

Тема 9. Основні методи та етапи прогнозування

Метод моделювання. Класифікація моделей. Метод мозкової атаки. Процес генерації ідей. Метод колективної експертної оцінки та його етапи. Метод «Делфі» та його особливості. Метод побудови сценаріїв. Сценарій. Екстраполяція. Інтерполяція та інші релевантні методи політичного прогнозування.

Етапи здійснення прогнозів: передпрогнозна орієнтація з розробленням програми дослідження й уточненням завдання на прогноз, аналіз характеру і масштабів прогнозу, формулювання мети і завдань, робочих гіпотез; визначення методів і процесу організації прогнозування; побудова вихідної (базової) моделі прогнозованого об'єкта методами системного аналізу; збирання даних контексту прогнозування; побудова передмодельних сценаріїв, динамічних рядів показників; створення серії гіпотетичних моделей відповідно вірогідності значення та реальних норм та цілей; верифікація; вироблення рекомендацій; експертиза підготовленого прогнозу і рекомендацій; зіставлення матеріалів розробленого прогнозу з новими даними прогнозного контексту, новий цикл досліджень.

Тема 10. Моделювання. Специфіка моделювання державно-політичних процесів

Сутність та етапи політичного моделювання. Переваги політичного моделювання. Алгоритми політичного моделювання. Об'єкти та основні завдання моделювання соціально-політичних процесів.

Основні типи моделей. Шляхи побудови моделей. Теоретичне та математичне моделювання політичних процесів. Інструменти моделювання політичних процесів. Інновації та штучний інтелект у побудові моделей.

Структура і динаміка політичних систем. Стратегічне планування. Моделювання політичних ситуацій залежно від масштабу (загальнодержавний, регіональний, локальний рівні). Моделювання на рівні геополітичних систем. Моделювання ризиків і конфліктів.

Тема 11. Політичне консультування та політичні технології

Сутність та завдання політичного консультування. Історія становлення політичного консультування. Поняття політичного консультування. Завдання політичного консультування.

Основні форми та типи політичного консультування. Рефлекторне та ігрове консультування. Типи політичних консультантів. Поняття «політичної експертизи». Форми політичної експертизи. Фактори, які впливають на ефективність політичного консультування.

Стадії та способи політичного консультування. Підготовча стадія політичного консультування. Первинна діагностика проблеми. SWOT-аналіз. Технічна підготовка консультування. Початкова стадія консультування: поточна діагностика ситуації. Стадія вироблення рекомендації. Запровадження рекомендацій. Підведення підсумків політичного консультування.

Поняття політичних технологій. Характер і особливості політичних технологій. Типології політичних технологій. Технології у процесах прийняття політичних рішень.

Тема 12. Аналіз та прогноз політичних ризиків і загроз

Система оцінювання ризиків і загроз як важливий елемент стратегічного планування та забезпечення національної стійкості. Національні системи оцінювання ризиків і загроз. Сучасні методи та технології оцінювання ризиків і загроз, моделювання кризових ситуацій, розроблення сценарних прогнозів. Типології, багатокритеріальні матриці, каталоги моделей і сценарних прогнозів на основі картини загроз. Протоколи узгоджених дій для реагування на загрози різного характеру та походження, планування відповідних заходів.

Національні системи оцінювання ризиків і загроз на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях: міжвідомча взаємодія та співпраця з недержавними суб'єктами, баланс між урядовими і наукою.

Роль політичної аналітики в управлінні кризами.

Тема 13. Аналітичні центри в Україні та світі

Попит на надання аналітичних послуг у провідних країнах світу. Державні наукові установи і незалежні аналітичні центри (Think Tank) у країнах ЄС. Інститути, що здійснюють незалежний аналіз критичних глобальних, регіональних і державних проблем у Великобританії. Аналітичні центри Франції. Система аналітичних інститутів Німеччини: «університети без студентів», аналітичні центри при університетах, економічні науково-дослідні інститути, аналітичні центри та фонди Німеччини. Досвід інформаційно-аналітичної діяльності аналітичних установ, центрів та організацій Польщі та ін.

Зародження вітчизняної прикладної політології, створення соціологічних і політологічних центрів, «неурядові аналітичні центри». Питома вага аналітичних центрів в Україні.

Попит на аналітичні послуги у сфері політики до та після 2014 року. Рейтинги українських аналітичних центрів. Global Go To Think Tank Index Reports. Українські аналітичні центри серед аналітичних центрів Центральної і Східної Європи.

Тема 14. Аналітичний продукт. Аналітичний документ

Аналітично-консультативні послуги. Замовник інформації. Мета замовлення аналітичного продукту. Цілі, які ставить замовник перед аналітиком. Питання, на які бажає отримати відповідь замовник. Кінцевий вигляд аналітичного продукту. Терміни виконання роботи. Порада як аналітичний продукт.

Аналітичний документ. Змістова композиція аналітичного документа, лексична стратифікація, семантичні стрижні, вимоги до оформлення. Структурні й текстуальні елементи. Типи аналітичних документів: аналітична доповідь, аналітична записка, стаття, анотація, резюме, бриф тощо. Публікація аналітичного документа. Роль аналітичного документа в процесі вироблення політики.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні і	індивідуальна робота	самостійна робота	
1-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. Становлення політичного аналізу та прогнозування у науці та практиці управління	8	2	2			4
Тема 2. Поняття та основні різновиди політичного аналізу і прогнозування. Політична аналітика	9	2	2			5
Тема 3. Методологічні підходи у політичному аналізі та прогнозуванні	8	2	2			4
Тема 4. Основні методи у політичному аналізі	8	2	2			4
Тема 5. Інформація та інформаційне забезпечення політичного аналізу та прогнозування. Критерії оцінки інформації	8	2	2			4

Тема 6. Суб'єкт-об'єктне поле політичного аналізу та прогнозування	8	2	2			4
Тема 7. Політичний аналіз та прогнозування у процесах розробки та прийняття управлінських рішень	9	2	2			5
Модульна контрольна робота	2	2				
Разом за модуль	60	16	14			30
Модуль 2						
Тема 8. Прогностичний аналіз, прогностична діяльність та політичний прогноз: сутність, принципи, класифікація	9	2	2			5
Тема 9. Основні методи та етапи прогнозування	8	2	2			4
Тема 10. Моделювання. Специфіка моделювання державно-політичних процесів	8	2	2			4
Тема 11. Політичне консультування та політичні технології	8	2	2			4
Тема 12. Аналіз та прогноз політичних ризиків і загроз	8	2	2			4
Тема 13. Аналітичні центри в Україні та світі	10	4	1			5
Тема 14. Аналітичний продукт. Аналітичний документ	7	2	1			4
Модульна контрольна робота	2	2				
Разом за модуль	60	18	12			30
Разом за семестр	120	34	26			60

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: заочна					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
2-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. Становлення політичного аналізу та прогнозування у науці та практиці управління	7	1				6
Тема 2. Поняття та основні різновиди політичного аналізу і прогнозування. Політична аналітика	7	1				6
Тема 3. Методологічні підходи у політичному аналізі та прогнозуванні	6					6
Тема 4. Основні методи у політичному аналізі	10	2				8
Тема 5. Інформація та інформаційне забезпечення політичного аналізу та прогнозування. Критерії оцінки інформації	10	2				8
Тема 6. Суб'єкт-об'єктне поле політичного аналізу та прогнозування	12	2	2			8
Тема 7. Політичний аналіз та прогнозування у процесах розробки та прийняття управлінських рішень	7					7

Тема 8. Прогностичний аналіз, прогностична діяльність та політичний прогноз: сутність, принципи, класифікація	10	2			8
Тема 9. Основні методи та етапи прогнозування	10		2		8
Тема 10. Моделювання. Специфіка моделювання державно-політичних процесів	7				7
Тема 11. Політичне консультування та політичні технології	7				7
Тема 12. Аналіз та прогноз політичних ризиків і загроз	8				8
Тема 13. Аналітичні центри в Україні та світі	8				8
Тема 14. Аналітичний продукт. Аналітичний документ	9		2		7
Модульна контрольна робота	2	2			
Разом за модуль	120	12	6		102
Разом за семестр	120	12	6		102

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Становлення політичного аналізу та прогнозування у науці та практиці управління	-	-
2	Поняття та основні різновиди політичного аналізу і прогнозування. Політична аналітика	2	-
3	Методологічні підходи у політичному аналізі та прогнозуванні	2	-
4	Основні методи у політичному аналізі	2	-
5	Інформація та інформаційне забезпечення політичного аналізу та прогнозування. Критерії оцінки інформації	2	-
6	Суб'єкт-об'єктне поле політичного аналізу та прогнозування	2	2
7	Політичний аналіз та прогнозування у процесах розробки та прийняття управлінських рішень	2	-
8	Прогностичний аналіз, прогностична діяльність та політичний прогноз: сутність, принципи, класифікація	2	-
9	Основні методи та етапи прогнозування	2	2
10	Моделювання. Специфіка моделювання державно-політичних процесів	2	-
11	Політичне консультування та політичні технології	2	-
12	Аналіз та прогноз політичних ризиків і загроз	2	-
13	Аналітичні центри в Україні та світі.	2	-
14	Аналітичний продукт. Аналітичний документ	2	2
	Разом	26	6

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Становлення політичного аналізу та прогнозування у науці та практиці управління	4	6

2	Поняття та основні різновиди політичного аналізу і прогнозування. Політична аналітика	5	6
3	Методологічні підходи у політичному аналізі та прогнозуванні	4	6
4	Основні методи у політичному аналізі	4	8
5	Інформація та інформаційне забезпечення політичного аналізу та прогнозування. Критерії оцінки інформації	4	8
6	Суб'єкт-об'єктне поле політичного аналізу та прогнозування	4	8
7	Політичний аналіз та прогнозування у процесах розробки та прийняття управлінських рішень	5	7
8	Прогностичний аналіз, прогностична діяльність та політичний прогноз: сутність, принципи, класифікація	5	8
9	Основні методи та етапи прогнозування	4	8
10	Моделювання. Специфіка моделювання державно-політичних процесів	4	7
11	Політичне консультування та політичні технології	4	7
12	Аналіз та прогноз політичних ризиків і загроз	4	8
13	Аналітичні центри в Україні та світі	5	8
14	Аналітичний продукт. Аналітичний документ	4	7
	Разом	60	102

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ, ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

В умовах використання формату онлайн-навчання (дистанційного навчання) із застосуванням мережі Google Meet названі засоби, методи та форми визначаються за домовленістю зі здобувачами і в залежності від зручного виду взаємодії, застосовуються з допомогою існуючих функцій групових чатів та відеоконференцій.

Для ефективного засвоєння тематики є можливість демонстрації необхідних матеріалів на робочому столі комп'ютерного технічного засобу під час занять і семінарів. Зокрема, у разі потреби, під час онлайн-заняття можна надати доступ до свого екрану, щоб показати презентації або іншу тематичну інформацію на робочому столі.

Планування лекційних і семінарських занять, модульних контрольних робіт, звітування за індивідуальну та іншу передбачену програмою роботу зі студентами, а також підсумкова перевірка знань у формі іспиту (заліку) здійснюється заздалегідь за допомогою прив'язки до Google-календаря. Синхронізація запланованих заходів виконується автоматично на всіх зручних для їх проведення пристроях.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Веймер Д.Л., Вайнінг Е.Р. Аналіз політики: концепція і практика. К.: «Основи», 2000. 654 с.
2. Гогвуд Б., Ган Л. Аналіз політики для реального світу. К.: «Основи». 2004. 390 с.
3. Державна політика: аналіз та механізми впровадження: конспект лекцій / Укладачі: В. П. Садковий, С. М. Домбровська, І. М. Лопатченко, А. В. Антонов. Х.: НУЦЗУ, 2019. 65 с.
4. Кілієвич О. І., Рябцев Г. Л., Тертичка В. В. Практикум з підготовки аналітичних документів: навч. посіб. К.: К. І. С., 2016. 95 с.
5. Ключник Р.М. Політичний аналіз. Політична кризологія [Текст]: навч. посіб. Дніпро: Ун-т ім. А. Нобеля, 2019. 84 с.
6. Митко А. М. Політична аналітика: навчальний посібник. Луцьк: Вежа-друк, 2014. 224 с.

7. Новакова О.В., Пашина Н.П. Аналіз державної політики: навчальний посібник. Вид. 2-е, перероб. і доп. Маріуполь: Вид-во Маріупольського державного університету, 2017. 304 с.

8. Основні підходи до аналізу та оцінювання державної політики: наук. розробка / Е. А. Афонін, В. В. Голубь, Л. В. Гонюкова та ін.; за заг. ред. В. В. Тертички, Г. Л. Рябцева. К.: Псіхея, 2016. 48 с.

Допоміжна література

9. Аналіз і прогнозування зовнішньої політики: матеріали до хрестоматії з навчальної дисципліни (спеціальність «Міжнародні відносини», ОКР «магістр») / Упорядник С. М. Дерев'яно. Івано-Франківськ: ПНУ, 2019. 30 с.

10. Бебик В.М. Технології, процеси, типи і правила прийняття політичних рішень. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*. 2009. Випуск 1. С. 11-18.

11. Валевська І.А. Інформаційні аспекти політичного аналізу в державній політиці. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2011. Випуск 103 (Частина І). С. 57-66.

12. Варенко В.М. Інформаційно-аналітична діяльність: Навч. Посіб. К.: Університет «Україна», 2014. 417 с.

13. Воляннюк О.Я. Аналіз політики у ретроспективі та перспективі розвитку громадянських якостей. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. 2019. Випуск 25. С. 82-90.

14. Вонсович С. Г. Політичний аналіз і прогноз. Кам'янець-Подільський: Видавець ПП. Зволейко Д. Г., 2010. 120 с.

15. Герасимчук Т.Ф., Киридон А.М., Троян С.С. Загальна теорія політики: Навчальний посібник. К.: Видавничий дім «Кондор», 2017. 226 с.

16. Горбатенко В. П., Бутовська І. О. Політичне прогнозування: Навч. посібник. К.: МАУП, 2005. 152 с.

17. Горбатенко В., Петренко І. Метод «Делфі» та специфіка його застосування у прогнозних розробках. *Політичний менеджмент*. 2008. № 6 (33). С. 174-182.

18. Горбатенко В. Футурологія і політика: монографія. Київ: Академвидав, 2019. 288 с.

19. Григораш С. М. Змістова композиція аналітичних документів. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. Київ. 2013. № 1. С. 21-25. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/bdi_2013_1_6

20. Громадська Н.А. Політичний аналіз як невід'ємна складова політичної журналістики. *Наукові праці. Політологія*. 2016. Випуск 261. С. 34-38. Том 273.

21. Дерев'яно С., Марчук В. Наукове передбачення майбутнього і політика. *Вісник Прикарпатського університету. Політологія / Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника*. Вип. 13. Івано-Франківськ: Плай, 2019. С. 195–197. URL: <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/politics/article/view/5742/6037>

22. Дерев'яно С. М., Матвієнків С. М. Політичне прогнозування: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Вид-во ПНУ ім. В. Стефаника, 2022. 146 с.

23. Державна політика: підруч. / редкол.: Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. К.: НАДУ, 2014. 448 с.

24. Єсмуханова Ю. Оцінка досліджень у сфері публічної політики в Україні: попит і пропозиція на ринку аналізу політик. URL: <https://www.irf.ua/publication/oczinka-doslidzhen-u-sferi-publichnoyi-polityky-v-ukrayini/>

25. Захарова В. І. Методика підготовки інформаційно-аналітичних продуктів. *Основи інформаційно-аналітичної діяльності: навч. посіб.* Київ, 2013. С. 240–257.

26. Керівні принципи щодо громадської участі у процесі прийняття політичних рішень. 2017. URL: <https://rm.coe.int/guidelines-on-civil-participation-in-political-decision-making/168076e135>

27. Кілієвич О. І. Розвиток аналітичних умінь державних службовців в процесі підготовки аналітичних документів з аналізу політики. *Європейські принципи і стандарти підготовки публічних управлінців: орієнтири для України : матеріали щоріч. наук.-практ. конф. за міжнар. участю (Київ, 5-6 40 лис. 2015 р.)* / [за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, М. М. Білінської, В. М. Сороко, Л. А. Гаєвської]. К. : НАДУ, 2015. С. 154-156

28. Кравчук І. В. Оцінювання державної політики в Україні: монографія. К.: К.І.С., 2013. 272 с.
29. Кузнецов О. Виявлення ключових понять з тексту за допомогою контент-аналізу. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського: збірник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України; [редкол.: О. С. Онищенко та ін.].* Київ, 2014. Вип. 40. С. 52-60.
30. Лашко А.О. Дискурсивний аналіз як метод аналізу державної політики. *Інвестиції: практика та досвід.* 2015. № 22. С. 159-162.
31. Лисенко Ю.В. Теоретичні основи політичного прогнозування. *Нова парадигма.* 2015. Випуск 126. С. 150-159.
32. Лисий А.О. Загальнотеоретичні підстави прийняття політичних рішень. *Державне управління та місцеве самоврядування.* 2020. Вип. 1(14). С. 12-19.
33. Макарова О. Роль інформаційно-аналітичних центрів у підтримці органів державного управління (за досвідом Чилі). *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського: збірник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. бк України; [редкол.: О. С. Онищенко та ін.].* Київ, 2014. Вип. 39. С. 194-204.
34. Матвієнків С. М. Інформаційний простір сучасної України як складова національної безпеки і суверенітету держави. *Політична наука: теорія, методологія, практика: монографія / [за ред. Климончука В. Й.]; Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника; Факультет іст., політол. і міжнар. відносин. Івано-Франківськ: Супрун В.П., 2021. С. 207–225.*
35. Морра І. Л. Дж. Шлях до результатів: планування і оцінювання ефективних стратегій розвитку. К.: Аванпост-Прим, 2015. 580 с.
36. Новакова О.В., Пашина Н.П. Аналіз державної політики. Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2013. 216 с.
37. Орел М. Технології й особливості розробки та імплементації управлінських рішень з питань забезпечення політичної безпеки. *Державне управління: удосконалення та розвиток.* 2019. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/3_2019/26.pdf
38. Пал Л. Аналіз державної політики. К.: «Основи», 1999. 419 с.
39. Парсонс В. Публічна політика: Вступ до теорії й практики аналізу політики. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. 520 с.
40. Петренко І. І. Основні види аналізу державної політики. *Вісник КНУ ім. Тараса Шевченка. Філософія. Політологія.* 2014. № 4 (118). С. 40–43.
41. Поліщук О.О. Історія поняття «політичні технології». *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого».* № 1 (28) 2016. С. 186-195. URL: <http://fil.nlu.edu.ua/article/view/64044>
42. Польовий М. А. Типологія підходів до моделювання політичних процесів. *Гілея: науковий вісник: Зб. наук. праць.* К., 2011. Випуск 48. С. 542–548.
43. Ржевська Н.Ф. Політичний аналіз і стратегічне прогнозування в США: інституційний вимір : монографія. Дрогобич: Коло, 2012. 256 с.
44. Рубанов В. Політичний аналіз як базовий інструмент системного дослідження політики. *Політичний менеджмент.* 2012. №4-5. С. 23-33.
45. Рубанов В. Політична аналітика в Україні: стан та перспективи дослідження. *Політичний менеджмент.* 2012. №3. С. 11-22.
46. Рубанов В. Про співвідношення предметних меж політичного аналізу і аналізу політики як політико-управлінських наукових дисциплін. *Політичний менеджмент.* №1-2. 2012. С. 28-34.
47. Рубанов, В. В. Теорія та методологія політичної аналітики: монографія. Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2012. 234 с.
48. Рябцев Г. Л. Основи стратегічного планування: навч. посіб. для слухачів заочnodистанційної форми навчання. К.: НТЦ «Псіхея», 2015. 72 с.
49. Сергієнко Т. Особливості та технології прийняття і впровадження політичних рішень в умовах сьогодення. *Гуманітарний вісник ЗДІА.* 2017. Випуск 69. С. 189-194.

50. Стоун Д. Парадокс політики. Мистецтво ухвалення політичних рішень. К.: «Альтернативи», 2000. 304 с.
51. Телешун С. О. Основи інформаційно-аналітичної діяльності в публічному управлінні: навч. посіб. / С. О. Телешун, О. Р. Титаренко, І. В. Рейтерович. К.: НАДУ. 2009. 168 с.
52. Телешун С. Політична аналітика, прогнозування та політичні консультації. К.: Благодійний фонд «Співдружність», 2001. 111 с.
53. Теорія і практика політичного аналізу: навч. посіб. / За заг. ред. О.Валевського, В. Ребкала. К.: Міленіум, 2003. 228 с.
54. Тертичка В. Політична наука й аналіз політики: парадигма взаємовідносин. *Вісник УАДУ*. 2002. № 2. С. 273-282.
55. Український соціум: соціально-політичний аналіз сучасності та прогноз майбутнього: зб. матеріалів ХХІІІ Всеукр. наук. конф. викладачів, молодих науковців і студентів (м. Харків, 30 листоп. 2021 р.) / М-во освіти і науки України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого; Харків. асоц. політологів. Харків: Право, 2021. 196 с.
56. Чабанна М. Застосування моделі політико-управлінського циклу до дослідження процесу прийняття політичних рішень. Наукові записки. ПІЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. Вип. 49. С. 355-364.
57. Чирун Л. Б., Кучковський В.В., Висоцька В.А. Особливості методів контент-аналізу текстових масивів вебресурсів у межах регіону. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*: зб. наук. пр.; голова ред.-видав. ради Н. І. Чухрай. Львів, 2015. № 829: Інформаційні системи та мережі. С. 296- 320.
58. Шуляк А. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій у підготовці кадрів для інформаційно-аналітичної та політичної сфер. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2018. № 65(3). С. 291-303.
59. Шуляк А. Інформаційний тероризм як інструмент впливу на інформаційний конформізм в глобальному середовищі / Митко А.М., Кольцова І.І. *Політичне життя*. №2. 2018. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2018. С. 135-139.
60. Шуляк А. Медіатехнології під час моделювання образу «іншого» в ідеології «руського міра». *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. Луцьк: Вежа-Друк, 2020. № 2 (406). С.105-114.
61. Шуляк А. Пропаганда й маніпуляції в інформаційній сфері / Митко А., Канарська А. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. № 1 (374). С.59-64.
62. Янг Е., Куїнн Л. Як написати дієвий аналітичний документ у галузі державної політики : Практичний посібник для радників з державної політики у Центральній і Східній Європі / Пер. з англ.. С.Соколик. Наук. ред.. пер. О.Кілієвич. К.: «К.І.С.», 2003. 130 с.
63. Яцина Ю.О., Кудінов І.О. Кластерне моделювання в політичному аналізі. *Молодий вчений*. 2015. №7 (22). Частина 2. С. 130-134.
64. Gailmard S. Game theory and the study of American political development. *Public Choice*. 2020. Vol. 185, issue 3-4, Dec. P. 315-333
65. Kraft Michael E., Furlon Scott R. *Public Policy: Politics, Analysis, and Alternatives*, CQ Press; 7th edition. 2020. 544 с.
66. Rubanov V.V. Political expert as a self-sufficient party of political analytics. *European science review*. July-August, 2014. № 7-8. Pp. 81-88.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Браун П. Портрет ідеального аналітика політики. URL: http://www.icps.com.ua/docs/other/policy_analyst_ukr.pdf
2. Діхтяр Т. Аналіз політики: можливості впровадження в Україні. URL: http://www.icps.com.ua/docs/other/policy_analysis_ukraine_ukr.doc
3. Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф.Кураса НАН України. URL: <http://www.ipiend.gov.ua>

4. Інтернет-проект «Мережа аналітичних центрів України». URL : www.intellect.org.ua
5. Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України. URL: <http://www.niss.gov.ua>
6. Пал Л. 10 порад для успішного аналізу політики. URL: <http://www.pseudology.org/chtivo/AnalizPolitiki.htm>
7. Питання діяльності груп аналізу політики у центральних органах виконавчої влади. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 2 березня 2010 р. № 334-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/243305243>
8. Пал Л. Світові тенденції у державному управлінні. URL: http://www.icps.com.ua/docs/other/inter_gover_trends_ukr.ppt
9. Українські аналітичні центри. URL: <https://thinktwiceua.org/uk/think-tanks/ukraine/>
10. Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу. Групи аналізу політики. URL: <http://www.center.gov.ua/component/k2/item/2800-%D0%B3%D1%80%D1%83%D0%BF%D0%B8-%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B7%D1%83-%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8>
11. Щотижневі політичні аналізи. *Центр політико-правових реформ*. URL: <https://pravo.org.ua/weekly-policy-analyzes/>